

16.10.2017 • Leestijd 6 - 8 minuten

In dit manifest doen we vijf
aanbevelingen aan de landelijke
politiek om ons schuldenprobleem
op te lossen. Onder de
steunbetuigers: bedrijven als
Achmea en KPN, saneringsrechtshouders,
deurwaarders, bewindvoerders,
schuldhulpvrijwilligers, wethouders
en ga zo maar door. Sluit je ook aan!

Onderteken dit manifest en maak Nederland #Schuldurij!

*Correspondent
Economie*

Jesse **FREDERIK**

Illustraties door onze redactioneel vormgever Leon Postma

Drie miljoen keer belde vorig jaar een deurwaarder aan; meer dan 1 miljoen keer werd er beslag gelegd op loon, uitkering of bankrekening; 28.000 keer werd water of elektriciteit afgesloten; en 8.000 keer werd een huis ontruimd.

Armoede in Nederland, dat is steeds vaker een stapel ongeopende post. Eigen schuld of dikke pech: een schuld is zo gemaakt. En eenmaal in de schulden kom je er bijna niet meer uit. Schulden groeien door boetes en rente uit tot astronomische bedragen, mensen verliezen het overzicht, sluiten de gordijnen en hopen dat het weggaat.

Wij geloven dat niemand hier beter van wordt. De schuldeiser ziet zijn geld niet terug. Schuldenaars melden zich ziek, relaties lopen op de klippen, kinderen groeien op in chaos. En de belastingbetaler is honderden miljoenen kwijt aan een uitdijend bureaucratisch moeras.

Uit het regeerakkoord spreekt goede wil, maar het moet beter en het kan beter. Daarom doet Schuldvrij! vijf

aanbevelingen aan de landelijke politiek.

1. Stop met het beboeten van armoede

De overheid heeft de twijfelachtige eer om zowel de grootste als de onredelijkste schuldeiser van Nederland te zijn. Zo veroorzaakt het toeslagenstelsel voor miljarden aan schuld. En waar een incassobureau maar 15 procent incassokosten in rekening mag brengen, rekent de Nederlandse overheid vaak een veelvoud daarvan.

Eenmaal in het krijt bij de overheid krijg je te maken met een meedogenloze incassomachine

Een bekeuring voor een onverzekerd brommertje is 390 euro, maar wie zo'n bekeuring niet kan betalen, mag nog eens 780 euro extra betalen. Dat is 390 euro boete voor een onverzekerd voertuig en 780 euro boete op armoede. Of neem de zorgverzekering: 270.000

Nederlanders moeten elke maand een kwart extra boetepremie afdragen, omdat ze zes maanden betalingsachterstanden hebben. Het is duur om arm te zijn.

Eenmaal in het krijt bij de overheid krijg je te maken met een

meedogenloze incassomachine, zoals de Nationale Ombudsman in rapport na rapport heeft laten zien. Door ongenadig incasseren van het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) en de Belastingdienst komen veel mensen zelfs onder het bestaansminimum terecht. En daardoor ontstaan vaak elders weer nieuwe schulden.

Aan de overheid een simpel advies: doe geen kwaad. Wij geloven niet dat je een geldgebrek op kunt lossen door boetes uit te delen. Integendeel. Het is onfatsoenlijk om armoede te beboeten. Het is onfatsoenlijk om mensen onder een bestaansminimum te brengen.

2. Stop de wanpraktijken bij incassobureaus

Elke dag overtreden incassobureaus in Nederland de wet. Uit onderzoek van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) blijkt dat zo'n een op de vijf incassobrieven onterechte kosten bevat. Dat zou betekenen dat er in Nederland zo'n twee

miljoen (!) brieven met te hoge kosten uitgaan van incassobureaus. ‘Als iemand klaagt, dan haal je die kosten weg,’ vertelde een incassomedewerker ons. ‘Maar negen van de tien keer hoor je niks.’

Sommige incassobureaus kopen zelfs schulden op. De wet wordt door zulke bureaus vaak als een hinderlijke horde bij het incasseren gezien. Bij de rechter blijkt te vaak dat deze partijen hun zaken niet op orde hebben. Zomaar een greep uit enkele recente uitspraken van kantonrechters: ‘pertinent verkondigde onwaarheden’, ‘een veel te gemakzuchtige benadering’, ‘veel te gebrekkig onderbouwd’, ‘geharrewar’, een ‘verwarrende opstelling.’

Weinig schuldenaren kennen hun recht, nog minder halen hun recht. Wij vinden dat het nooit mag lonen om als incassobureau de wet te overtreden. Wanpraktijken moeten beboet worden. Wij zijn dan ook verheugd over het voornemen van de komende regering om een incasso-register te openen en de controle aan te scherpen. We hopen dat hier zo snel mogelijk werk van wordt gemaakt, zodat er een einde komt aan de huidige wetteloosheid.

3. Heroverweeg de marktwerking voor deurwaarders

Door de invoering van marktwerking zijn deurwaarderskantoren zich meer en meer gaan schikken naar de wensen van de schuldeiser. Met alle gevolgen van dien. Het is een zinloze wedloop van beslaglegging geworden, waarbij soms tien deurwaarders op dezelfde

tientjes jagen. ‘Van een kale kip kun je niet plukken,’ verzuchtte een deurwaarder tegen ons. ‘Maar momenteel proberen we er toch nog soep van te trekken.’

‘Van een kale kip kun je niet plukken, maar momenteel proberen we er toch nog soep van te trekken’

Het experiment met marktwerking is wat ons betreft mislukt. Er zou zoals vroeger weer één deurwaarder per gezin moeten komen die alle schuldeisers vertegenwoordigt. Die kan dan met een menselijke maat de belangen van schuldeiser en schuldenaar afwegen, zonder

hijgende concurrentie in zijn nek.

4. Zorg voor samenhang: geef de overheid één gezicht

In Nederland jagen we momenteel mensen eerst in naam van de Koning op kosten, om pas jaren later een klein leger hulpverleners - ook namens de Koning - de ontstane puinhoop op te laten ruimen. Voordat mensen met schulden eindelijk in zicht van de hulpverlening komen zijn ze al door

tal van instanties gezien. Ze verschijnen in de administratie van het CJIB, hebben al bezoek gehad van een deurwaarder, en zijn al voor een rechter verschenen.

Wij pleiten voor samenhang: breng alle overheidseilandjes die zich bezighouden met schulden onder één dak. Zweden laat zien dat dit kan. Daar werken deurwaarder, schuldhulpverlener en schuldsanering samen in één instelling. Als een deurwaarder daar vijf keer langskomt, gaat er een lampje branden: moeten we deze persoon geen hulp bieden? Misschien schuldsanering?

Het samenbrengen van alle partijen die nu volgens hun eigen logica handelen voorkomt een hoop ellende en maakt het mogelijk sneller te handelen.

5. Bied meer mensen een perspectief op een schuldurij bestaan

In Nederland is het doodnormaal dat de directeur van V&D naar de rechter kan om die middag nog zijn bedrijf failliet te laten verklaren, maar om als burger van je schulden af te komen moet je eerst een bureaucratische triatlon lopen - ongetraind. 'Bij veel van de mensen die bij mij op zitting verschijnen vraag ik me af: waarom hebben we dit niet vijf jaar eerder opgelost?', vertelde een saneringsrechter ons onlangs.

We hebben het dan ook vreselijk ingewikkeld gemaakt. Eerst moet je langs een schuldhulpverlener, die schuldeisers lief moet vragen of ze mee willen werken aan een

betalingsregeling. Pas als dat niet lukt (en dat lukt meestal niet), kan iemand naar de rechter om de wettelijke schuldsanering in te gaan.

Schulden die niet betaald kunnen worden, zullen ook niet betaald worden

Wij denken dat dit veel eenvoudiger kan. Schulden die niet betaald kunnen worden, zullen ook niet betaald worden. Het heeft geen zin om mensen in zo'n situatie in stress en onzekerheid te laten, terwijl de schulden door blijven groeien.

Een schone lei moet daarom sneller in zicht komen. Maak de toegang tot schuldsanering niet afhankelijk van de goede wil van schuldeisers. Zorg voor één loket waar iemand een overzicht van zijn schulden kan krijgen en zorg dat er binnen zes weken uitsluitel komt over het verkrijgen van een schone lei (zie ook punt 3). Geef ook de mogelijkheid om iemand onmiddellijk van zijn schulden te ontslaan waar dat redelijk wordt geacht.

Teken ook!

Wij geloven dat de schuldenindustrie een geldverslindend circus is. Of we het nou willen of niet, we betalen daar allemaal aan mee: meer depressies, meer ziekteverzuim, meer hulpverleners, meer uitkeringen en ga zo maar door.

Belangrijker nog, dit is een enorme verspilling van een half miljoen Nederlandse burgers. Als die bevrijd worden van hun verlamme schuldlast komt er een potentieel vrij van energie, talent en arbeidskracht waar iedereen bij gebaat is. Geef mensen weer hoop en toekomst en we krijgen er een rijkere samenleving voor terug.

Dit is een initiatief van

Jesse Frederik (De Correspondent)

Sarah Sylbing (documentaireserie Schuldig)

Ester Gould (documentaireserie Schuldig)

Annemarie Gehrels (lobbyiste/budgetmaatje)

Pieter Hilhorst (Amargi)

Wij onderschrijven de inhoud en doelstellingen van dit manifest:

Miranda de Boer (Delta Lloyd Foundation)

Manuel van der Hoek (CZ)

Trinh Ho Si (Achmea)

Ingrid de Graaf (Aegon, Topvrouw van het Jaar)

Marcel Bolhuis (KPN)

Cees van der Linden (BBW, Beroepsvereniging van WSNP bewindvoerders).

Jan Laurier (Federatie Opvang)

Nathalie Boerebach (Stichting Urgente Noden Nederland)
*Erik Boerma (Bestuurslid van het Landelijk overleg
insolventierechters)*
Arjan Vliegthart (wethouder Amsterdam)
Rabin Baldewsingh (wethouder Den Haag)
Froukje de jonge (wethouder Almere)
Taco Kuiper (wethouder Zoetermeer)
Andries Ekhart (wethouder Leeuwarden)
Roel Haverkort (wethouder Smallingerland)
Arend Dijkstra (wethouder Menameradiel)
Beau van Erven Dorens (programmamaker)
*Dennis en Henk van den Burg (Schuldig,
Dierenspecialzaak Ambulia)*
Ditte Kuijpers (Schuldig)
Paul Scheerder (Schuldig)
Ron & Ramona (Schuldig)
Ed Krom (Schuldig, gerechtsdeurwaarder)
Will van Schendel (Schuldig, De Sociale Maatschap)
Meredith Smith (Leefkringhuis)
Paul van Roon (gerechtsdeurwaarder)
Andre Moerman (Schuldinfo.nl)
Sociale Alliantie
*Landelijke Organisatie Sociaal Raadsliden (LOSR /
Sociaal Werk Nederland)*
Landelijk Stimuleringsnetwerk Thuisadministratie (LSTA)
Kesslerstichting
*Rogier van der Weerd (algemeen directeur Adessium
Foundation)*
Jules van Dam (directeur Stichting de Tussenvoorziening)
*Pauline Eggink & Christi Loor (projectleiders
Stek/Budgetmaatjes070)*
Albert-Jan Kruijter (Instituut voor Publieke Waarden)
Calvin Ceder (Anti-Incassobureau)

*Hella Masuger en Marleen van der Kolk (Stichting
Zwerfjongeren Nederland)
Dick Couvée (Pauluskerk Rotterdam)*

---

*de
Correspondent*

Je las de pdf-versie van dit verhaal. Voor het volledige artikel met links, infocards, eventuele videos en ledenbijdragen, ga naar: <https://decorrespondent.nl/7407/onderteken-dit-manifest-en-maak-nederland-schuldrij/479843147916-d3120b71>

De Correspondent is een dagelijks, advertentievrij medium met als belangrijkste doelstelling om de wereld van meer context te voorzien. Door het nieuws in een breder perspectief of in een ander licht te plaatsen, willen wij het begrip 'actualiteit' herdefiniëren: niet om je aandacht te trekken, maar om je inzicht te bieden in hoe de wereld werkt.

decorrespondent.nl

Alle verhalen lezen? Dat kan voor €6 per maand op: decorrespondent.nl